

Een 'weekje' Hongarije en Italië

Jan Boes*

Han Stoutjesdijk was in 2004 al samen met Ria in Hongarije op vakantie geweest.

Hij weet altijd mooi te vertellen wat hij zoal beleefd heeft. Zo vertelde hij dat hij naar Zirc was gegaan om fossielen te vinden echter zonder resultaat. Om toch de dag niet verloren te laten gaan besloten Ria en hij een museum in het klooster van Zirc te bezoeken. Binnen gekomen bleek het een natuurmuseum te zijn en waren er enkele vitrines met fossiele mollusken te zien. Uiteraard wilde hij weten waar deze vandaan kwamen en stapte naar de vier dames bij de receptie. Welk een teleurstelling. Niemand sprak één woord Duits, Engels of Frans, laat staan Nederlands. Han gaf echter de moed niet op en ging in het klooster op zoek naar een tolk. Hij ging een zaal met bord 'verboden toegang' binnen en stond in de kloosterbibliotheek. Al snel kwam er een oudere vrouw aan, die de bibliothecaresse bleek te zijn. Zij sprak uitstekend Duits. Han legde uit dat hij graag wilde weten waar de fossiele schelpen in het museum vandaan kwamen maar dat het niet lukte een gesprek te voeren met de dames van de receptie. Ze draaide direct de deur van de bibliotheek op slot en ging met Han mee naar de receptie. Snel werd duidelijk gemaakt wat de bedoeling was en binnen een kwartier stond Lajos Katona, een geoloog werkzaam in de kelder van het museum, met Han over fossiele schelpen te praten. Ria en Han werden meegenomen naar de kelder, de werkplaats van Lajos. Collectie werd bekeken, afspraken werden gemaakt en die week bezochten Ria, Han en Lajos enkele fossiele vindplaatsen.

Terug in Holland deed Han mij het voorstel om maar eens samen met hem naar Hongarije te gaan en dat we, als het zou lukken maar meteen even Italië mee zouden nemen. In Toscane kon je volgens een paar Denen ook hele mooie fossielen uit het Pliocene vinden.

Naar Hongarije

Op zondag 25 september 2005 haalde ik Han 's morgens vroeg thuis in Numansdorp op en we vertrokken naar Hongarije. De reis ging voorspoedig totdat we in Oostenrijk net over de grens een sanitaire stop maakten bij een parkeerplaats. Juist op dat moment kwam er een politiewagen de parkeerplaats op, die langzaam langs onze auto reed en stopte. Ik dacht nog dat wordt een bon voor wildplassen! Dat niet, maar wel een bon omdat je zo'n autobahn vignet moet hebben! En niet zo zuinig ook, meer dan honderd euro boete! Wat hadden we er flink de smoor over in! Zo snel mogelijk lieten we Oostenrijk achter ons. Toen we de grens met Hongarije passeerden was het al donker geworden, dus zo snel mogelijk een leuke plek gezocht om te overnachten. Dat viel nog niet mee, pas na wat omzwervingen door de binnenlanden vonden we een leuk hotelletje in een gehucht ongeveer 20 kilometer van

Veszprem.

De volgende ochtend na een goede nachtrust en een goed ontbijt vertrokken we naar Zirc waar we de geoloog Lajos Katona zouden ontmoeten in het lokale museum. Daar aangekomen kwam Lajos direct naar ons toe. Ik maakte kennis met hem en Han zag zijn oude vriend terug. We stelden voor eerst het meegenomen materiaal voor Lajos uit de auto te laden en daarna een hotel te zoeken waar we de komende dagen zouden overnachten.

Lajos vertelde dat er een nieuwe vindplaats gevonden was in Varpalota. Met ons drieën zijn we naar Varpalota gereden en ontmoetten daar ook zijn vriend Tamas.

Er was voor onderzoek al een kuil gegraven waar we zó konden beginnen met zeven. Het schelpmateriaal was niet van al te mooie kwaliteit maar als je daar voor het eerst komt ben je wel blij met de soorten die je daar aantreft. Ook waren er vissen- en haaiantandjes te vinden. Een groot aantal emmers die we hadden meegenomen werden met zeeffresidu gevuld.

Na een poosje zijn we in Varpalota naar het geologisch monument de 'Szabo groeve' gegaan. Deze groeve is heel bekend bij verzamelaars van fossielen uit het miocene Badenien. Hij heeft nu echter een beschermd karakter en is gesloten voor publiek. Lajos heeft als geoloog wel toegang tot de groeve en is in het bezit van de sleutel van hek dat toegang geeft tot deze oude groeve.

In de helling naast het monument konden we nog wat verzamelen.

Hierna zijn we nog bij Tamas thuis gaan kijken naar zijn uitsluitend miocene collectie mollusken (zie foto op pag. 12). Hij heeft een prachtige collectie uit Hongarije en Roemenië en we hebben van hem veel materiaal gekregen.

Dinsdag zijn we met Tamas naar een vindplaats in een bos bij Magyarhertelend gegaan.

Na een lange tocht door het bos en enig zoeken heeft hij de eerder gegraven gaten kunnen vinden. Blijkbaar is hij de enige die deze plek kent. Dat is ook niet zo verwonderlijk want hij liep voor ons uit met een groot kapmes om een weg te banen. Je moet dan echt wel vertrouwen in je gids hebben!

Er moest een flink gat gegraven worden onder klamme omstandigheden. Het betreft een miocene afzetting op een helling. Zeven was niet te doen omdat de afzetting nogal veel klei bevat. Toch kwamen er leuke schelpen uit en ook een mooie grote haaiantand.

Van Tamas kregen we ook verschillende schelpen die hij tegenkwam.

Later op de dag zijn we nog naar Pécs gereden en hebben er in een werkende groeve mogen zoeken. Daar moest je af-

De nieuwe vindplaats in Valpalota.

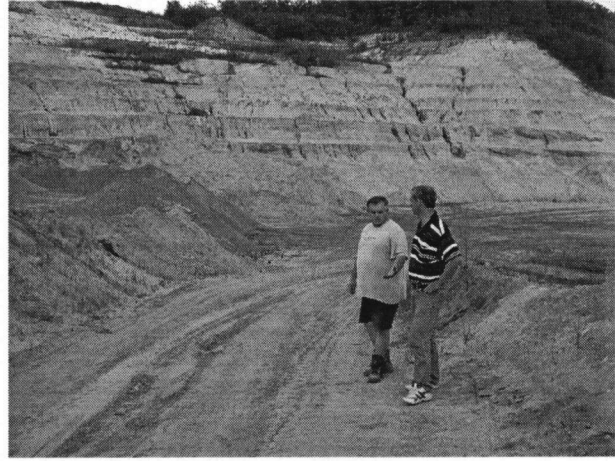
zettingen kunnen vinden vanaf het Mioceen tot het Pleistoceen. We vonden daar wat vissentandjes en botmateriaal.

Woensdag zijn we met Lajos naar een vindplaats nabij Varpalota gegaan waar we op een helling zoet/brakwaterschelpen en landslakken uit het miocene Pannoon konden vinden.

We hebben daar een tijd lang verzameld en tegen de tijd dat we er mee ophielden zagen we daar een graafmachine met een paar mensen in de bak staan.

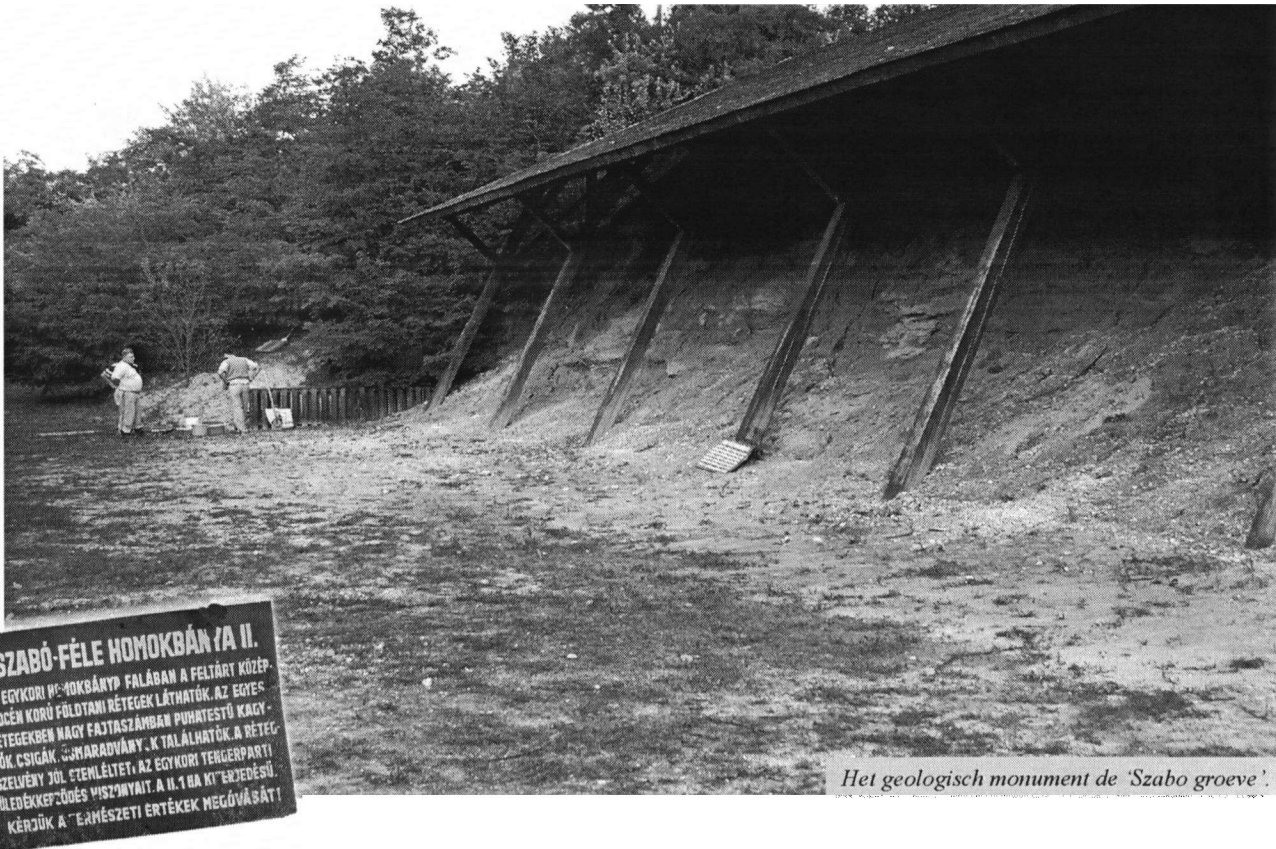
Dat bleken geologen te zijn die metingen deden naar zware metalen in de gesteentelagen.

Na een korte kennismaking en uiteraard na afscheid geno-

De werkende groeve van Pécs.

Handig zo 'n graafmachine! De geologen in de bak.

Het geologisch monument de 'Szabo groeve'.

De miocene collectie mollusken van Tamas.

men te hebben van Lajos vertrokken we naar Italië. Het bleek toch een vrij lange rit te zijn en in Padova hebben we een hotelletje gekozen.

Toscane!

Donderdag reden we verder naar Toscane.

Het plaatsje Ierapietra waar de velden met fossielen liggen blijkt een gehucht te zijn.

Na vele omzwervingen zonder velden met fossielen te vinden zijn we maar naar Castell Arquato gereden. Daar hebben we een hotelletje in de buurt gevonden.

Vrijdag verkenden we de omgeving.

Er waren wegwerkzaamheden waarbij je de blauw/grijze klei zag liggen. We zijn er gaan kijken en zagen al enkele schelpjes in de klei zitten. We hebben toestemming gevraagd om daar te mogen zoeken en we werden verwezen naar iemand in de fabriek naast het terrein, die zelf regelmatig fossiele schelpen bleek te verzamelen op de berghellingen in de buurt. Hij had een emmer vol schelpen staan, die hij regelmatig aan schoolkinderen uitdeelde, maar nu mochten wij er een aantal mooie exemplaren uit halen. In ruil daarvoor gaf Han hem een boekwerk van Robert Marquet.

Hierna zijn we zelf gaan zoeken naar een goed bereikbare plek op de helling.

Door het bos heen zijn we de helling op geklommen en heb-

Castell Arquato.

ben daar de vrijgespoelde schelpen op kunnen rapen.
Vooral grote dentaliums kwamen veelvuldig voor.
Ook hebben we een paar monsters klei meegenomen om thuis te spoelen.
Verder bezochten we nog het museum in Castell Arquato dat een mooie collectie fossielen uit de omgeving bezit.

Terug naar huis

We besloten om 's nachts naar huis te rijden zodat je dan minder last hebt van files.

In Zwitserland moesten we weer een autobahn vignet aanschaffen en in Luxemburg werd bijna iedereen aan de kant van de weg gezet voor een alcoholcontrole. Na de blaastest mochten we weer doorrijden.

In Luxemburg mag je echt geen druppel alcohol hebben gedronken en verschillende mensen werden afgevoerd naar het politiebureau en konden de auto laten staan.

's Ochtends vroeg heb ik Han thuis afgezet en ben ik naar huis gereden.

Wat mijn ervaring met Hongarije betreft, het is bijna onmogelijk om daar zelf locaties te vinden waar je kan verzamelen, hotelletjes zijn er heel goedkoop maar restaurantjes vind je er nauwelijks.

Ook in Italië was het lastig om de vindplaatsen te vinden. De afstanden zijn toch vrij groot waardoor je veel reistijd kwijt bent. Eigenlijk was onze vakantie te kort om 'rustig' te kunnen verzamelen.

Het was vermoeiend maar de vondsten lonen de moeite.

We willen er het liefst morgen al weer naar toe maar ja, er moet ook gewerkt worden en er zijn nog zo veel andere locaties waar het leuk verzamelen is!

Met Han was het een geweldige reis en ik hoop nog vaak met hem zo'n verzameltrip te maken.

**Jan Boes, Normandiëplein 6, 8303 HA Emmeloord,
email: jbo@xs4all.nl*